

Frant. Miller, Žilina.
NĚKOLIK VZÁCNÝCH, PRO ČSR NOVÝCH PAVOUKŮ.

EINIGE SELTENE, FÜR DIE ČSR NEUE SPINNENARTEN.

Asthenargus paganus E. Sim.

(Obr. 6 epigyna, 6 palpus ♂)

Tento druh, popsáný r. 1884 E. Simonem, byl známý dosud jen ze záp. Evropy, a to z několika nalezišť ve Francii, pak z Anglie a ze Švýcarska. Simonem byl s počátku zařazen do rodu *Gongylidiellum*, ale r. 1922 Simon a Fage utvořili pro něho a jiné dva druhy příbuzné nový rod *Asthenargus*. Příslušníci obou rodů liší se hlavně v ozbrojení mandibul. Samci rodu *Gongylidiellum* mají na přední ploše nedaleko žlábků izolovaný zub, který ♂ rodu *Asthenargus* chybí. *Asthenargus paganus* je malý, bledý pavouček, upomínající habitem na *Tapinocyba* (na př. na *Tapinocyba insecta* L. K. neb *T. affinis* Lessert), s nimiž se společně vyskytuje. Obývá vlhké mechy stinných lesů, jehličnatých a na vhodných lokalitách je místy dosti hojný. Znam jej z okolí Štub. Teplíc, kde obývá lesy v bezprostřední blízkosti učitelského ústavu (Bor.), hojněji pak horské lesy na svazích Flochové až do výšky přes 1000 m. V okolí Žiliny žije v lesích Malé Fatry. Dospělé jedince sbíral jsem od března do listopadu.

V již. Čechách poblíž Jindř. Hradce (Holná) našel jsem dalšího příslušníka tohoto rodu, který až dosud nebyl popsán: *Asthenargus baumi* Miller, jehož diagnosu uveřejňuji v tomto časopise. Z rodu *Gongylidiellum* žije u nás *G. latebricola* (O. P. Cambr.), mnou po prvé pro ČSR zjištěný u Rakovníka (Věda přír. roč. 1934, č. 4), ale pak na mnohých jiných lokalitách v Čechách i na Slovensku (obr. 9 palpus ♂, 10 epig.) a *G. vivum* (O. P. Cambr.), (obr. 7 palpus ♂), kterého znám z jediné lokality poblíž Rakovníka (Lužná), kde žije na močálovitě lesní loučce. Je však pravděpodobné, že se u nás najde i třetí druh tohoto rodu: *G. murcidum* (C. Sim.), neboť se vyskytuje v sousedním Německu (Plagenfenu) a v Maďarsku, kde obývá podobné lokality jako oba předchozí.

Hillara excisa (O. P. Cambr.)

je známa jen ze tří nalezišť ve Francii (Oise, Hautes-Alpes, Basses-Pyrénées) a z Anglie, odkud byla po prvé popsána. Jediného samce našel jsem na kameni v horském lesním potůčku v mechu *Hypnum Schreberi* na svahu Flochové, jv. od Štub. Teplíc, ve výši asi 900 m dne 28. IX. 1934 (obr. 10 ♂). Simon píše, že je to druh velmi vzácný.

Velmi cenným obohacením naší fauny pavoučí je nález druhu *Scotargus inerrans* (O. P. Cambridge). Synonymika tohoto druhu je velmi pestrá. Samec i samice byli po prvé popsáni O. P. Cambridgem r. 1884 pod jménem *Neriere inerrans*. Později se ukázalo, že ♀ nepatří k ♂, ale do rodu *Porrhomma*. V r. 1895 popsal jej Cambridge znovu jako *Tmeticus fortunatus* a konečně r. 1907 popsal i pravou samičku. Rok na to zařadil je do rodu *Centromerus*. R. 1913 popsal E. Simon ♀ tohoto druhu, pocházející z jedné severošpanělské jeskyně v provincii Huesca, jako *Scotargus pilos* a r. 1914 ♂ z jihofranc. Alp jako *Gongylidiellum bihamatum*. Tento druh je tedy známý z již. Anglie (*Neriere inerrans* a *Tmeticus fortunatus* Cbr.), z Francie (Alpy Přímořské, Massiv Mt. Blancu, Contamines v Haute-Savie), ze sev. Španělska (jeskyně v prov. Huesca) a konečně z Alžíru (♂ z jeskyně Djurdura, dép. Alger).

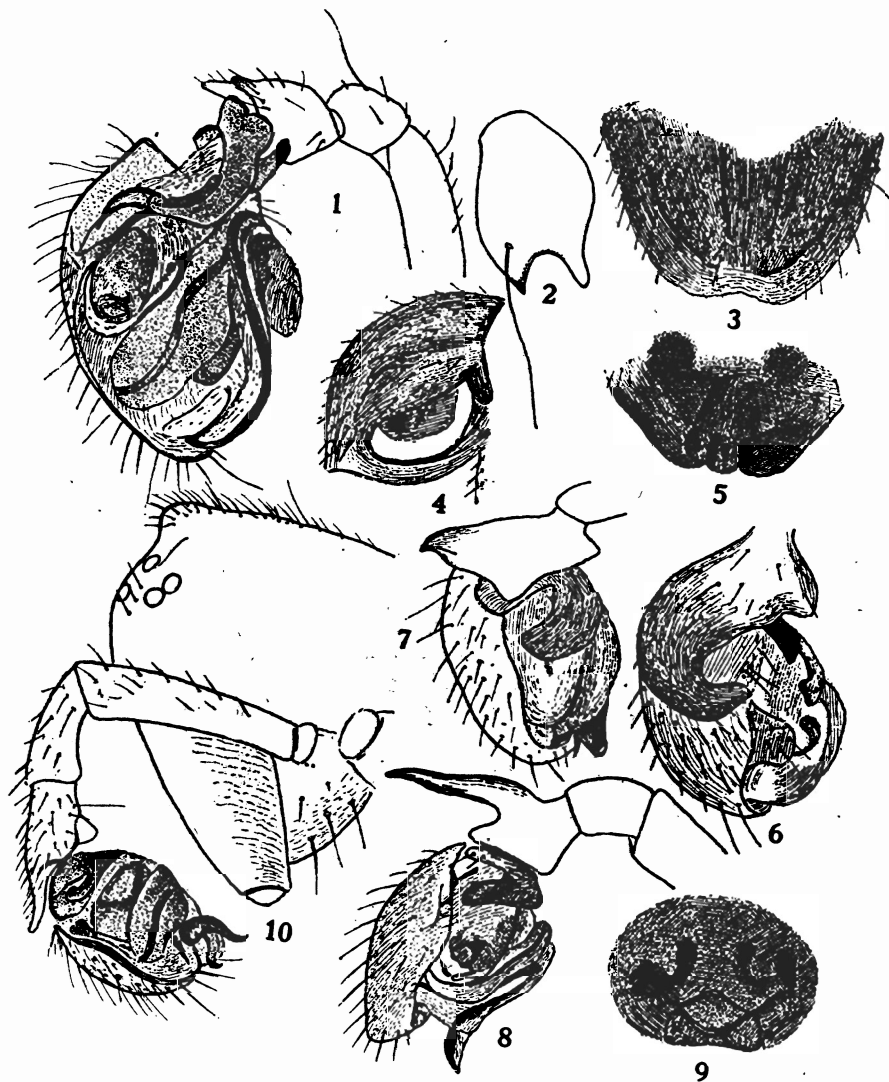
V již. Anglii jej Cambridge našel pod kameny na vlhkých místech, také ve Francii žije na podobných lokalitách. Dále na jihu je druhem kavernikolním. E. Simon o něm píše: *Espèce très lucifuge (peut-être myrmecophile et hypogée, ne sortant qu'accidentellement à l'air libre.)* Mám 2 ♀♀ a 1 ♂ tohoto druhu, všechny z okolí Štub. Teplíc. Jednu ♀ našel jsem v květnu 1934 v kyprém mechu na okraji lesa Bor, druhou v Žarnovické dolině rovněž v mechu a samce v říjnu 1934 v lese na svahu Flochové ve výšce asi 1000 m.

Rod *Scotargus* je charakterisován vlastně jen stavbou pohlavních orgánů, které ovšem, zvláště u ♂♂ jsou velmi charakteristické (obr. 1., 2., 3. a 4.).

Habituelně podobá se tento druh nejvíce *Porrhomma* nebo druhu *Microneta viaria*, ozbrojením noh *Sintulám*. *Tibia* IV. má totiž po dvou trnech dorsálních, *tibia* I. má rovněž 2 trny dorsální a 1 trn apicální na zadní straně. U nás žijící druhy r. *Sintula* jsou však vešměs mnohem menší. Barvou i velikostí se hodně podobá balkánskému kavernikolnímu druhu *Sintula roeweri* Kratochvíl.

Maso carpathicus Chyzer.

Tento druh byl popsán Chyzerem podle jediné ♀, nalezené v lesích v okolí Marmaroše 7. VII. 1886. Od té doby nalezen nebyl. Až teprve v srpnu 1934 byly mnou u Dubova v okolí Štub. Teplíc nalezeny 3 ♀♀ tohoto druhu v mechu jehličnatého lesa ve společnosti hojného druhu *Maso sundewallii* Westring. Od tohoto liší se již značnější velikostí, větším počtem trnů na předních *tibiích* a epigynou. Simon se domnívá, že jím popsáný ♂ druhu *Maso serratipes* by mohl patřit k této specii.

- Obr. 1. *Scotargus inerrans* (Cbr.) ♂ palpus se strany.
 Obr. 2. *Scotargus inerrans* (Cbr.) tibia ♂ palpu shora.
 Obr. 3. *Scotargus inerrans* (Cbr.) epigyna shora.
 Obr. 4. *Scotargus inerrans* (Cbr.) epigyna se strany.
 Obr. 5. *Astenargus paganus* (Sim.) epigyna zespodu.
 Obr. 6. *Astenargus paganus* (Sim.) ♂ palpus se strany.
 Obr. 7. *Gongylidiellum vivum* (Cbr.) ♂ palpus se strany.
 Obr. 8. *Gongylidiellum latebricola* (Cbr.) ♂ palpus se strany.
 Obr. 9. *Gongylidiellum latebricola* (Cbr.) epigyna zespodu.
 Obr. 10. ♂ *Hilaira excisa* (Cbr.).